



ECC
DENETİM

Vergi Mevzuatındaki Güncel Gelişmeler
311 ve 312 nolu Gelir Vergisi Genel Tebliğleri
Dr. Celal Çelik, Yeminli Mali Müşavir

Konular

7194 sayılı

Kanun

Binek otomobillerin giderleri

Telif kazançlar istisnası

Çalışanlara yol yardımı istisnası

Dar mükellef kurumlar kur farkı istisnası

Gelir vergisi tarifesi

Ücretlerin vergilendirilmesi

Avukatlara ödenen zorunlu müdafî ücretleri

Sporcuların vergilendirilmesi

Uyumlu Mükellef vergi indirimi



Binek otomobillerde gider kısıtlamaları

Binek Otomobil kavramı

- Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 87.03 pozisyonunda yer alan motorlu taşıtlar
 - Ambulanslar, Mahkûm taşımaya mahsus arabalar,
 - Para arabaları, cenaze arabaları, itfaiye öncü arabaları gibi özel amaçla yapılmış motorlu taşıtlar,
 - Karayolları Trafik Kanununa göre trafiğe tescil edilme zorunluluğu bulunmayan ve sadece belli alanlarda kullanılan taşıtlar
 - Hariç
- En fazla 1+8 kişi taşıma kapasitesi (311 GT md12)

Türk Gümrük Tarife Cetveli



87.02

10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus (sürücü dahil) motorlu taşıtlar:

87.03

Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (87.02 pozisyonuna girenler hariç) (steysin vagonlar ve yarış arabaları dahil):

<https://www.gumruk.com.tr/gtip/listele.aspx?ID=87>

Binek otomobillerde eski kısıtlamalar

- FAALİYETLERİ KISMEN VEYA TAMAMEN BİNEK OTOMOBİL İŞLETMECİLİĞİ OLAN FİRMALAR HARIÇ
- Motorlu taşıtlar vergisi gider yazılamaz.
- Binek otomobile ilişkin KDV'ler indirilemez.
- Binek otomobillerde amortisman uygulamasında kıst amortisman yöntemi uygulanır.
 - Birinci yıl aktife girdiği yıla ilişkin ay sayısı esas alınır.
 - 5. yılda ise 5. yıl amortismanı + 1. yıl bakiye amortismanı indiriliyor.

Binek otomobil yeni kısıtlamalar (7194/13)

- Kiralanan araçlarda aylık kira bedeli 5.500 TL (KDV Hariç)
 - Günlük kira (KDV Hariç) 183,33 TL
- Gider yazılabilecek ÖTV ve KDV tutarı en fazla 140.000 TL
- Amortisman yazılabilecek tutarlara limit geldi. (5 yıl)
 - 6/12/2019 ve öncesi girenlerde limit yok
 - 7/12/2019 – 31/12/2019 arası girenlerde 27.000 TL ve 50.000 TL
 - 1/1/2020 – 31/12/2020 arası için 32.000 TL – 60.000 TL
 - 1/1/2021 ve sonrası – artırılmış rakamlar
 - (ÖTV ve KDV'yi gider yazanlar – ÖTV ve KDV'yi maliyete ekleyenler)
- Diğer Araç giderlerinin %70'i gider yazılabiliyor.

Oto kiralama giderleri

- Aylık kira bedeli en fazla 5.500 TL (KDV hariç)
- Günlük kira bedeli en fazla 183,33 TL (KDV hariç)
- KDV mükellefi olmayan bankalarda bu tutarlar KDV dahil olarak dikkate alınacak.
- Bu tutarların üzerindeki kiralar KKEG
- KKEG niteliğindeki tutarlara isabet eden KDV'ler de KKEG
- Finansal kiralama için ödenen taksitler, kira bedeli gibi görünmüyor bu nedenle bu kapsamda değil.

(311 GT md.13)

Oto kiralama örnek

- Aylık kira bedeli 4.000 TL + KDV
- Tamamı gider, KDV indirilebilir.



- Aylık kira bedeli 7.500 TL + 1.350 TL KDV
- 5.500 TL gider, 990 TL KDV indirilebilir.
- $7.500 - 5.500 = 2.000$ TL + KDV (KKEG)

	Anapara	KDV
Toplam kira	7.500	1.350
Gider Limiti	5.500	990
KKEG	2.000	360
Toplam KKEG	2360	

Otomobillerin işletim (cari) giderleri

- Binek otomobillerin giderlerinin en fazla %70'i gider kaydedilebiliyor. Taşıtların,
 - Tamir, bakım,
 - Yakıt,
 - Sigorta,
 - Otopark,
 - Köprü ve otoyol,
 - Binek otomobil iktisabına dönük finansman giderleri,
 - ve diğer cari giderleridir
- Taşıtların değeri, mülkiyet ya da kiralık olması kısıtlama için fark etmiyor.
- %30'a tekabül eden KDV de indirilemiyor, KKEG olarak dikkate alınıyor.

Binek otomobil özellikli konular

- Faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları araçlar yukarıdaki kısıtlamalara tabi değil.
- Örnek: Otomobil bayilerinin test araçları kısıtlamaya tabi değil. Yönetici araçları kısıtlamaya tabi.
- Önceki yıllarda aktife giren otomobillerin 1.1.2020 sonrasına sarkan faiz vb. giderleri de kısıtlamaya tabidir.

Binek Oto Amortisman uygulaması

- İlk aktife girişinde katlanılan giderler
 - Araç bedeli
 - ÖTV
 - Noter vb masraflar
 - KDV
- Sınırlama
- ÖTV, KDV istenirse gider olarak yazılabilir ya da aktif değere eklenebiliyor.
- Binek otomobilin iktisap edildiği tarihteki değerleri esas alınıyor.
- 6/12/2019 ve öncesi için amortisman uygulamasında bir sınır yok.

Amortisman Uygulaması

	ÖTV + KDV	
	Gider Yazma	Maliyete Ekleme
Gider yazılacak tutar	140.000	-
Amortisman Ayrılmasına Esas Değer	160.000	300.000
Yıllık Amortisman Tavanı	32.000	60.000
Geçici Vergi Dönemi	8.000	15.000

- Doğrudan gider yazma tercihinin kullanılması halinde, en fazla 160.000 TL bedele tekabül eden kısım için ayrılan amortisman gider yazılabiliyor.
- Şayet doğrudan gider yazılmaz ise, en fazla 300.000 TL tutarı bedel için amortisman ayrılıyor.

Örnek 13,14

- İnşaat işiyle uğraşan TDR Ltd. 1/9/2020 tarihinde araç alıyor.

Araç bedeli	240.000
ÖTV + KDV	354.720
Toplam	594.720

- Şirket ÖTV ve KDV için gider yazma tercihi yapmıştır.
- Birinci yıl, ÖTV ve KDV'nin tamamı (354.720 TL) gider yazılıyor. Ancak bunun 140.000 TL'nı aşan kısmı olan 214.720 TL'si KKEG
- İzleyen yıllarda tam amortisman ayrılıyor.
- 594.720 TL maliyet bedelli araç 4 yıl sonra 100.000 TL'ye satılıyor.

Genel Tebliğe göre çözüm

	Toplam		
Araç bedeli	240.000		
ÖTV + KDV	354.720		
Toplam	594.720		
		Yasal Limit	KKEG
Gider yazılan ÖTV+ KDV tutarı	354.720	140.000	214.720
Aktifte kalan değer	240.000	160.000	80.000
Yıllık Amortisman	48.000	32.000	16.000
2020 ay sayısı	4	4	-
2020 Amortismanı	16.000	10.667	5.333
2021 Amortisman	48.000	32.000	16.000
2022 Amortisman	48.000	32.000	16.000
2023 Amortisman	48.000	32.000	16.000
Toplam Amort.	160.000	106.667	53.333

Satış Bedeli	100.000
Aracın Defter Değeri	80.000
Satış Kârı	20.000
Diğer İndirim	53.333
2024 Net Vergi Matrahı	- 33.333
İlk yıl gider yazılan tutar	- 140.000
Araç için ayrılan amortismanlar	- 106.667
	-
Net araç gideri	280.000

Alternatif çözüm- Yasal limitler çerçevesinde amortisman

		Yasal Limit	KKEG
Gider yazılan ÖTV ve KDV tutarı	-	140.000	-
Aktifte kalan değer	594.720	160.000	434.720
Yıllık Amortisman	32.000	32.000	-
2020 ay sayısı	4	4	-
2020 Amortismanı	10.667	10.667	-
2021 Amortisman	32.000	32.000	-
2022 Amortisman	32.000	32.000	-
2023 Amortisman	32.000	32.000	-
Toplam Amort.	106.667	106.667	-

Karşılaştırma	Tebliğ çözümü	Alternatif	Fark
Satış Bedeli	100.000	100.000	-
Aracın Defter Değeri	80.000	488.053	408.053
Satış Kârı	20.000	388.053	408.053
Diğer İndirim	53.333	-	- 53.333
2024 Net Vergi Matrahı	- 33.333	- 388.053	- 354.720
İlk yıl gider yazılan tutar	- 140.000	-	140.000
Araç için ayrılan amortismanlar	- 106.667	- 106.667	-
Net araç gideri	280.000	- 494.720	- 214.720

Binek oto

Diğer konular

- Serbest meslek erbabının vergilendirilmesinde tahsilat ilkesi geçerlidir.
- Bu nedenle, ödediği kirayı, ödediği zaman gider yazabilir.
- Tebliğ örnek 7'ye göre, 1/6/2020'de yapılan kiralamaya ilişkin bir yıllık peşin ödeme doğrudan 2020'de gider yazılabilecek. Ancak limit olarak 2020 limiti dikkate alınıyor.
- Kira 6.000 TL/ay olsa bile,
- $12 * 5500 = 66.000$ TL gider yazılabiliyor.

Örnek

Yapılan Giderin Türü	Toplam Harcama (A)	Kazancın Tespitinde Gider Olarak Dikkate Alınabilecek Azami Tutar (A)x0,70	Kanunen Kabul Edilmeyen Gider (A)x0,30
Akaryakıt Gideri	6.300 TL	4.410 TL	1.890 TL
Sigorta Gideri	1.440 TL	1.008 TL	432 TL
Otopark Gideri	390 TL	273 TL	117 TL
Bakım/ Onarım Gideri	2.360 TL	1.652 TL	708 TL
Köprü ve Otoyol Geçiş Ücreti	670 TL	469 TL	201 TL
Motorlu Taşıtlar Vergisi(*)	1.680 TL	-	1.680 TL
Binek Otomobilin İktisabına İlişkin Ödenen Kredi Faizi Giderleri(**)	8.400 TL	5.880 TL	2.520 TL

Binek otomobil giderleri (İCMAL)

- %100 KKEG
 - Motorlu taşıtlar vergisi
- %30 KKEG
 - Sigortalar
 - Yakıt giderleri
 - Otopark vb ödemeler
 - HGS, OGS geçiş ücretleri
 - Faiz giderleri
 - %30'a tekabül eden KDV
- AYLIK 5.500 TL (Günlük 183,33 TL) üstü kiralar ve bunların KDV'leri
- Limit üzeri amortismanlar
- Satın almadaki limit (140.000 TL) üzeri ÖTV ve KDV'ler

Sorular?

- Özel hesap dönemine tabi firmalarda kısıtlamalar nasıl dikkate alınacak?

Finansal kiralama nedir?

Kiralama işlemi aşağıdaki kriterlerden birini taşıyorsa kiralama işlemi finansal kiralama kabul edilir.

- İktisadî kıymetin mülkiyetinin kira süresi sonunda kiracıya devredilmesi,
- Kiracıya kira süresi sonunda iktisadî kıymeti rayiç bedelinden düşük bir bedelle satın alma hakkı tanınması,
- Kiralama süresinin iktisadî kıymetin ekonomik ömrünün % 80'inden daha büyük bir bölümünü kapsamaması
- Sözleşmeye göre yapılacak kira ödemelerinin bugünkü değerlerinin toplamının iktisadî kıymetin rayiç bedelinin % 90'ından daha büyük bir değeri oluşturması

(VUK mük. md. 290)

Finansal kiralama

- VUK mük. md. 290 esas alınacak.
- Toplam ödeme, anapara ve faiz olarak ayrıştırılacak.
- Birinci yılki faiz ve kur farkları maliyete katılacak.
- İzleyen yıllarda gider veya maliyet olarak dikkate alınacak.
- Haklar – Taşıt araçlarının tabi olduğu koşullarda amortisman uygulamasına tabi
- Faizler – Gider kısıtlamasına tabi (%30 kısmı KKEG ve bunun KDV'si KKEG)

Telif Kazançları İstisnası

(GVK 18)

GVK md.18

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kazançlarda İstisnalar

Serbest meslek kazançlarında:

Madde 18 – Müellif, mütercim, heykeltıraş, hattat, ressam, bestekar, bilgisayar programcısı ve mucitlerin ve bunların kanuni mirasçılarının şiir, hikaye, roman, makale, bilimsel araştırma ve incelemeleri, bilgisayar yazılımı, röportaj, karikatür, fotoğraf, film, video band, radyo ve televizyon senorya ve oyunu gibi eserlerini gazete, dergi, bilgisayar ve internet ortamı, radyo, televizyon ve videoda yayınlamak veya kitap, CD, disket, resim, heykel ve nota halindeki eserleri ile ihtira beratlarını satmak veya bunlar üzerindeki mevcut haklarını devir ve temlik etmek veya kiralamak suretiyle elde ettikleri hasılat Gelir Vergisinden müstesnadır.

Eserlerin neşir, temsil, icra ve teşhir gibi suretlerle değerlendirilmesi karşılığında alınan bedel ve ücretler istisnaya dahildir.

Yukarıda yazılı kazançların arızı olarak elde edilmesi istisna hükmünün uygulanmasına engel teşkil etmez.

Serbest meslek kazançları istisnasının, bu Kanunun 94 üncü maddesi uyarınca tevkif suretiyle ödenecek vergiye şümulü yoktur.

Bu madde kapsamındaki kazançları toplamı 103 üncü maddede yazılı tarifenin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı aşanlar bu istisnadan faydalanamazlar. Bu durumda olanların, 94 üncü maddenin birinci fıkrası kapsamında tevkifat yapma yükümlülüğü yoktur.

- İstisna var ancak aynı zamanda %17 stopaj var.
- YENİ ŞART Yıllık 600.000 TL ve üstü kazançlarda istisnadan yararlanılamıyor.

GVK 18 Serbest Meslek Kazanç İstisnası Şartları

- İstisnadan yararlanma hakkı; müellif, mütercim, heykeltıraş, hattat, ressam, bestekâr, bilgisayar programcısı, mucitler ve bunların kanuni mirasçılarıdır. **Satın alanlar yararlanamıyor.**
- İstisna kapsamına; şiir, hikâye, roman, makale, bilimsel araştırma ve incelemeleri, bilgisayar yazılımı, röportaj, karikatür, fotoğraf, film, video band, radyo ve televizyon senaryo ve oyunu gibi eserler ile ihtira beratları girmektedir.
- İstisna uygulanacak hasılat, eserlerin; gazete, dergi, bilgisayar ve internet ortamı, radyo, televizyon ve videoda yayınlanması veya kitap, CD, disket, resim, heykel ve nota halindeki eserleri ile ihtira beratlarının satılması veya bunlar üzerindeki mevcut hakların devir ve temlik edilmesi veya kiralanması karşılığında elde edilen hasılattır. Eserlerin neşir, temsil, icra ve teşhir gibi suretlerle değerlendirilmesi karşılığında alınan bedel ve ücretler de istisna kapsamındaki hasılatı dahildir.
- Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu hükümlerine göre, **kayıt ve tescili zorunlu olanların kayıt ve tescil ettirilmesi şarttır.** Diğer eserlerde kayıt ve tescil şartı aranmayacaktır.
- **Zorunlu- Kayıt- Tescil İşlemine Tabi Eserler**
 - -Müzik eseri içeren yerli ve ithal yapımlar
 - -Sinema eseri içeren yerli ve ithal yapımlar
 - -Yerli ve ithal bilgisayar oyunları



Satışlarda, alıcı %17 stopaj yapmak zorunda.



Yapılan ödemeler gider pusulasıyla tevsik edilecek.



Yıllık kazanç 600 bin TL'yi aşmazsa,

Stopaj nihai vergi.

Gelir beyan edilmiyor, edilemiyor. Diğer gelirler için beyanname verilse bile beyana eklenmiyor.



GVK 94 dışındakilere teslim eden kişilerin defter tutma mecburiyetleri var.



Kazanç 600.000 TL altında kalırsa ve stopaj da yok ise gelirin beyanı konusunda açıklık yok.

Telif kazanç istisnası çeşitli

Çalışana şehir içi ulaşım yardımı

(Gelir Vergisi Kanunu md.
23/10)



Ulaşım yardımı şartları

Hizmet erbabının toplu taşıma kartı, bileti veya bu amaçla kullanılan ödeme araçlarının temini suretiyle sağlanan menfaatlere ilişkin istisnadan faydalanılabilmesi için şartlar

- İşveren tarafından, toplu servis sağlanmaması,
- Taşıma kartı, bileti veya bu amaçla kullanılan ödeme araçlarının, münhasıran hizmet erbabının işyerine gidip gelmesi için kullanacağı toplu taşıma araçlarında geçerli olması (Ulaşım bedeli için yüklenen tutarın sadece ulaşımda kullanılabilecek şekilde sınırlandırıldığı başka amaçlarla da kullanılabilen ödeme araçlarının kullanımı bu şartın ihlali sayılmaz),
- Yapılan ödemenin **fiilen çalışılan günlerle sınırlı** olması,
- Ulaşım bedelinin günlük belirlenen tutarı (2020 yılı için 12 TL (KDV Hariç) aşmaması,
- Harcamaların belgelendirilmesi,
- Bordroda gösterilmesi

Ulaşım yardımı - İhlaller

Aşağıdaki durumlarda, istisnadan faydalanılamayacak olup, yapılan bu ödemeler ve sağlanan menfaatler net ücret kabul edilerek brüte iblağ edilmek suretiyle gelir vergisine tabi tutulacaktır.

- Ulaşım bedelinin nakit olarak verilmesi,
- Ulaşım bedeli karşılığının, hediye kartı ve benzeri ulaşım harcaması dışında diğer alışverişlerde de kullanılabilecek ödeme araçları şeklinde verilmesi,
- Araç tahsis edilmesi,
- Çalışılmayan günler için de ulaşım bedeli ödenmesi,
- İşyerlerine gidip gelmelerini sağlamak maksadıyla taşıma hizmeti verilmesinin yanında **ilave olarak** toplu taşıma kartı, bileti veya bu amaçla kullanılan ödeme araçları verilmesi,

Ulaşım yardımı uyarılar

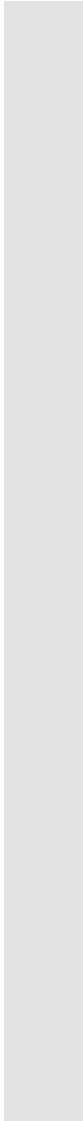
- Günlük rakam 12 TL + KDV (KDV dahil 14,16 TL) (2020 yılı)
- Aşan kısım personele sağlanan aynı menfaat sayılıyor.
- Çalışılmayan günlere ait peşin yapılan yardımlar, ilgili ayda ya da izleyen ayda mahsup edilebiliyor.
- Toplu taşıma kartı vermek suretiyle sağlanan menfaatlerin vergiden istisna edilecek kısmının da ücret bordrosunda gösterilmesi gerekmektedir.

Dar Mükellef Kurumlar Kur Farkı İstisnası

GVK md.81

GVK mük. Md. 81 düzenlemesi

- Değer artışı kazançları grubunda dar mükelleflere dönük kur farkı istisnası yer almaktadır.
- Dar mükelleflerin Türkiye'ye getirdikleri nakdî veya aynî sermaye karşılığında iktisap ettikleri menkul kıymetler ile iştirak hisselerini elden çıkarmalarından doğan değer artışı kazançlarının hesabında, kazancın kur farkından doğan kısmı gelir veya kurumlar vergisinden istisnadır.
- İstisnadan yararlanmak için yabancı sermaye mevzuatına göre ilgili birimlerin bilgilendirmesi yeterlidir.
- Paranın Türkiye'ye fiilen getirilmesi şarttır.
- İstisna münhasıran menkul sermaye iratlarına ve değer artışı kazançlarına tanınmıştır.
- Faaliyetin Türkiye'de devamlı yapılması halinde, kur farkından doğan kazançlar ticari kazancın hesabında dikkate alınacaktır.



Gelir Vergisi tarifesi

2020 yılı Gelir Vergisi tarifesi

22.000 TL'ye kadar	%15
49.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.300 TL, fazlası	%20
120.000 TL'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL (ücret gelirlerinde 180.000 TL'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL), fazlası	%27
600.000 TL'nin 120.000 TL'si için 27.870 TL (ücret gelirlerinde 600.000 TL'nin 180.000 TL'si için 44.070 TL), fazlası	%35
600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 195.870 TL, (ücret gelirlerinde 600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 191.070 TL), fazlası	%40

Ücretlerin vergilendirilmesi

Beyanı gereken cretler (GVK md.86/1-b)

Tevkif suretiyle vergilendirilmiş ücretler aşağıdaki koşullarda yıllık beyanname ile beyan edilir.

- Tek işverenden ücret geliri elde eden mükelleflerin, ücret gelirleri toplamı (2020 yılı için) 600.000 TL'nı aşması,
- Birden fazla işverenden ücret geliri elde eden mükelleflerin, birinci işverenden aldıkları ücret gelirleri de dâhil olmak üzere ücretleri toplamının 600.000 TL'nı aşması,
- Birden fazla işverenden ücret geliri elde eden mükelleflerin, birden sonraki işverenden alınan ücretleri toplamının gelir vergisi tarifesinin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 49.000 TL) aşması,
- Tevkifata tabi tutulmayan cretler.

(GVGT 311 md.19)

Yıllık beyanname verilmesi halinde

- GVK 89 uyarınca eğitim ve sağlık harcamaları düşülebilir.
- 1. Beyan edilen gelirin %15'ini ve asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak şartıyla hayat sigortalarına ödenen primlerin %50'si ile ölüm, kaza, hastalık, sağlık, engellilik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta primlerinin %100'ü
- 2. Beyan edilen gelirin % 10'unu aşmaması, Türkiye'de yapılan eğitim ve sağlık harcamaları
- 4. Genel ve özel bütçeli kamu idareleri, il özel idareleri, belediyeler, köyler ile kamu yararına çalışan dernekler ve Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflara yıllık toplamı beyan edilecek gelirin % 5'ini (kalkınmada öncelikli yöreler için % 10'unu) aşmamak üzere, makbuz karşılığında yapılan bağış ve yardımlar.
- Ödenen stopajlar mahsup edilir.

Tek işveren kavramı

- Merkezi bütçeye tabi kamu kurumlarının tamamı tek işveren kabul edilmiştir. Personelin farklı kamu kurumlarından maaş alması halinde, artan oranlı tarife kümülatif uygulanacaktır.
- Özel sektör şirketlerinin birleşmesi, tür değiştirmesi veya bölünmesi hallerinde tek işveren kabul edilir.
- İş Kanunu kapsamında asıl işveren-alt işveren ilişkisi kurulan yerlerde çalışan hizmet erbabının, yıl içinde alt işverenin değişmesi.
- Ortaklık halinde faaliyet gösteren işyerlerinde, ortaklardan birinin değişimi (Örn. Mehmet Cesur Sağlam Demir A.Ş. Adi Ortaklığındaki ortak, hissesini başka birisine devretmiştir.)
- Tek işveren kabul edilme durumunda, matrah kümülatif uygulanacaktır.

Birden fazla işverenden elde edilen ücretler

- Birden fazla özel sektör işyerinden alınan ücretler (iş değişikliği, partime çalışma, ek iş)
- Grup şirketlerde başka bir şirkette çalışmaya başlama,
- Her ücret ayrı ayrı vergilendirilecektir. Tarife %15'ten başlayarak her bir ücret için ayrı ayrı uygulanacaktır.
- Yıl içerisinde işveren değiştiren hizmet erbabı, ücret gelirin ilişkin gelir vergisi matrahını yeni işverenine bildirmek suretiyle ücretinin gelir vergisi tarifesine göre kümülatif olarak vergilendirilmesini talep edebilir. Bu durumda yeni işveren kümülatif matrahı dikkate alarak tevkifat yapar.

İstisna kapsamında elde edilen gelirler

- İstisna kapsamında elde edilen gelirler için kural olarak beyanname verilmez, verilen beyannamelere ilgili gelirler dahil edilmez.(GVK md.86/1)
- İstisna kapsamında ücret geliri elde eden kişiler de beyanname vermez.
 - Türk Uluslararası Gemi Sicilinde kayıtlı gemilerde ve yatlarda çalışan personel
 - Teknoparklarda çalışan Ar-Ge, tasarım ve destek personeli
 - İrtibat büroları çalışanları, vb.

Mahkeme kararıyla karşı taraf avukatına ödenen zorunlu müdafî ödemeleri

George Clooney

AVUKAT

Bu Fotoğraf, Bilinmeyen Yazar, CC BY-SA altında lisanslanmıştır



Yasal açıklama

İcra ve İflas Kanunu ile Avukatlık Kanunu uyarınca karşı tarafa yükletilen vekalet ücretini (icra ve iflas müdürlüklerine yatırılanlar dâhil) ödeyenler tarafından gelir vergisi tevkifatı yapılır.

Kural olarak avukatların yaptığı faaliyetlerden elde edilen gelirler serbest meslek kazancı veya bazı durumlarda ücrettir ve gelir vergisine tabidir.

%20 Stopaj uygulaması

Karşı tarafa yükletilen vekalet ücretinin;

- Borçlu (davayı kaybeden) tarafından doğrudan avukata ödendiği durumlarda, borçlu (davayı kaybeden) tarafından,
- Borçlu (davayı kaybeden) tarafından avukata ödenmek üzere icra ve iflas müdürlüklerine yatırıldığı durumlarda, borçlu (davayı kaybeden) tarafından,
- Borçlu (davayı kaybeden) tarafından alacaklı (davayı kazanan) tarafa ödendiği durumlarda, alacaklı (davayı kazanan) tarafından avukata ödeme yapılması esnasında,

%20 oranında stopaj yapılır.

Diğer

- GVK md.94 kapsamı dışındaki kişilerle ilgili yapılan ödemelerde, stopaj yapılmayacaktır.
 - Örn. Bir davada, davayı kaybeden kişi vergi mükellefi olmayan bir gerçek kişi ise, stopaj yapılmayacaktır.
- Mahkeme kararında “KDV hariç” şeklinde bir ifadenin yer almaması halinde, vekalet ücretinin KDV dahil olduğu kabul edilir.
- KDV hariç bedel, 1,18’e bölünerek bulunur.

Avukat vekalet
ücreti
hesaplama
örneđi

Açıklama	TL
Mahkemece belirlenen vekalet ücreti	100,00
KDV hariç tutar ($100/1,18$)	84,75
Hesaplanan KDV ($\text{Matrah} \times \%18$)	15,25
Stopaj matrahı (brüt gelir)	84,75
Yapılacak stopaj ($\text{Matrah} \times \%20$)	16,95
Vekalet ücreti net (Ücret- Stopaj)	67,80
Avukata ödenecek (Net vekalet ücreti + KDV)	83,05

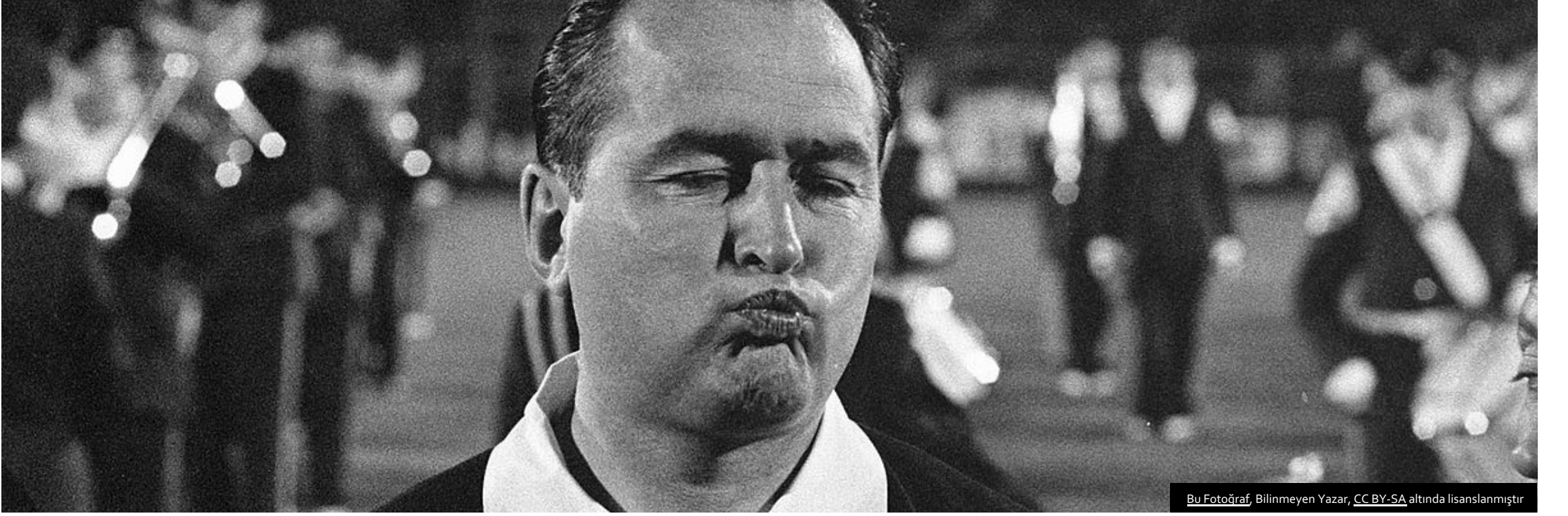
Stopaj yapılmayacak durumlar & Makbuz düzenleme

Stopaj Yapılmayacak durumlar

- Ödemeyi yapacak kişi GVK md. 94 birinci fıkrada sayılan kişi konumunda değilse,
- İcra işleminin durdurulması için teminat verildiği, temyiz reddi üzerinde mahkeme tarafından teminatın avukata ödenmesi durumu.
- Borçluya karşı haciz uygulanması, ve bu haciz sonucu el konulan malların satılarak avukat vekalet ücretinin ödenmesi

Makbuz düzenleme esası

- Zorunlu müdafî bedellerine ilişkin ödemelerle ilgili olarak kural olarak ödemeyi alan avukatın, ödemeyi yapan (davayı kaybeden) kişiye serbest meslek makbuzu düzenlemesi gerekir.
- Ancak ödeme, davayı kazanan tarafından avukata yapılıyorsa, avukat tarafından davayı kazanan kişiye dönük makbuz kesilir. Ayrıca bu durumda, davayı kazanan, kaybeden kişiye dönük fatura düzenlemek durumundadır.



Sporcuların Vergilendirilmesi

GVK md 29/4 düzenlemesi

- “Teşvik gayesiyle verilen aşağıda yazılı ikramiye ve mükafatlar Gelir Vergisinden müstesnadır:
- ...
- 4. Amatör spor yarışmalarını yöneten hakemlere ödenen ücretler (basketbol ve voleybol spor dallarının en üst liglerinde görev alanlar hariç);”
- İstisna gelirden GVK md.94’e göre stopaj yapılmayacak.
- Profesyonel müsabakaları yöneten hakemler ile voleybol ve basketbol en üst liginin yöneten hakemlerin ücretleri gelir vergisine tabidir.

Sporcuların vergilendirilme sine dönük özel düzenleme (GVK geç md.72)

- **Geçici Madde 72 – (Ek: 4/6/2008-5766/8 md.)'**
- (1) 31/12/2023 **(öncesi 31/12/2019)** tarihine kadar sporculara yapılan ücret ve ücret sayılan ödemelerden aşağıdaki oranlarda gelir vergisi tevkifatı yapılır.
 - a) Lig usulüne tabi spor dallarında;
 - 1) En üst ligdekiler için % 20,⁽⁵⁾ **(Öncesi %15)**
 - 2) En üst altı ligdekiler için % 10,
 - 3) Diğer liglerdeki için % 5,
 - b) Lig usulüne tabi olmayan spor dallarındaki sporculara yapılan ödemeler ile milli sporculara uluslararası müsabakalara katılmaları karşılığında yapılan ödemelerden % 5.
- (2) Bu ödemeler üzerinden 94 üncü madde kapsamında ayrıca tevkifat yapılmaz. Bu madde kapsamındaki gelirler toplamının, 103 üncü maddede yazılı tarifenin dördüncü diliminde **yer alan tutarı aşması hâlinde, bu gelirler yıllık beyannameyle beyan edilir.** Yıllık beyanname verilmesi durumunda, beyan edilen bu gelirler üzerinden hesaplanan gelir vergisinden, **tevkifat yapmakla sorumlu olanlarca vergi dairesine ödenmiş olması şartıyla, bu Kanuna göre kesilen vergiler mahsup edilir.**
- Yapılan değişiklikler, 1 Kasım 2019 öncesi akdedilen sözleşmelere uygulanmaz. (GVK geç md. 91)

Diğer

- Tüm sporcular tarafından 1/1/2020 tarihinden itibaren elde edilen ücret gelirleri toplamının, (2020 yılı için 600.000 TL) aşması halinde, bu gelirlerin yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi gerekmektedir.
- 1/11/2019 tarihinden önce akdedilerek geçerlilik kazanan sözleşmeler sona erinceye kadar, bu sözleşmeler kapsamında elde edilen ücret gelirleri için tutarı ne olursa olsun beyanname verilmeyecek ve diğer gelirler dolayısıyla beyanname verilmesi halinde de bu gelirler beyannameye dahil edilmeyecektir.



Bu Fotoğraf, Bilinmeyen Yazar, CC BY-NC-ND altında lisanslanmıştır

Uyumlu Mükellef Vergi İndirimi

GVGT 301 (312 GT ile deęişik)

Uyumlu mükellef vergi indirimi (Kapsamı)

- Gelir ve Kurumlar Vergisinde %5 indirim yapılması anlamına gelmektedir. Bu tutar 1 milyon TL'yi aşamaz.
- GVK mük. md. 121'de 2017 yılında 6824 s Kanun ile düzenlenmiştir.
- 7162 ve 7194 sayılı Kanunlarla 2 kez değiştirilmiştir.
- Ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle gelir vergisi mükellefi olanlar,
- Aşağıdakiler dışında kurumlar vergisi mükellefleri
 - Finans ve bankacılık sektörlerinde faaliyet gösterenler, sigorta ve reasürans şirketleri, emeklilik şirketleri ve emeklilik yatırım fonları hariç olmak üzere

Yararlanma şartları

1. İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yıla ait **vergi beyannamelerinin kanuni süresi içerisinde verilmiş** ve indirimin hesaplanacağı **beyannamenin verildiği tarih itibarıyla** bu beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilerin ödenmiş olması,
(değişiklikler öncesinde vadesinde ödeme şartı vardı)
2. İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yıl içerisinde haklarında beyana tabi vergi türleri itibarıyla **ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış** bir tarhiyat bulunmaması,
3. Vergi indiriminin hesaplanacağı beyannamenin verildiği tarih itibarıyla **vergi aslı (vergi cezaları ile fer'i alacaklar dâhil) 1.000 Türk lirasının üzerinde vadesi** geçmiş borcunun bulunmaması,
(Değişiklik öncesi rakamlar 10 TL, 250 TL)
4. Vergi indiriminin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile önceki **dört takvim yılında Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesinde sayılan fiillerin** işlenmemiş olması,

Uyumlu mükellef indiriminde dikkate alınacak beyannameler

- Yıllık gelir vergisi beyannamesi
 - Kurumlar vergisi beyannamesi,
 - Geçici vergi beyannameleri,
 - Muhtasar, muhtasar ve prim hizmet beyannameleri
 - HMB vergi dairelerine verilmesi gereken KDV beyannameleri
 - HMB vergi daireleri özel tüketim vergisi beyannameleri.
-
- KAPSAM DIŞI
 - Damga vergisi beyannamesi, özel iletişim vergisi vb. diğer beyannameler

Dönem

- Geriye doğru 3 yıl , örneğin 2020 yılı kurumlar vergisi verilirken, 2018 ve 2019 yılları da dikkate alınıyor.
- VUK 359 Vergi suçu yönünden ise son 5 yıla bakılıyor.

1- Beyannameleri n süresinde verilme şartı



Beyannamelerin yasal süresinde verilmesi şarttır.



Kanuni süresinde verilen bir beyannameye ilişkin olarak, sonradan pişmanlıkla veya düzeltme amaçlı verilen beyannameler şartı ihlal etmez.



Beyannamede vergi çıkıp çıkmaması veya tutarının bir önemi yoktur.

2- Ödeme Şartı

- Belirtilen beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilerin de indirimin hesaplanacağı **beyannamenin verildiği tarih itibarıyla** ödenmesi şarttır.
- Vergi dairelerine 1000 TL'na kadar ana para + faiz + ceza borcu ödeme şartını ihlal anlamına gelmez.
- Vergi beyannameleri dışındaki vergi borçları dikkate alınmaz. (Örneğin şirketin 5000 TL motorlu taşıtlar vergi borcu varsa, bu ihlal anlamına gelmez.)
- Ödenmeyen borcun tecilli olması, mücbir sebep kapsamında olması vb. için ödeme şartında bir istisna öngörülmemiştir.

Mahsuben ödeme

- İlgili mevzuatı gereği istenilen bilgi ve belgelerin tam ve eksiksiz olarak ibraz edilmiş olması koşuluyla,
- Eksik ödenmiş duruma gelen vergilerin mahsuben ödenmek istenilen tutarın %10'unu aşmaması kaydıyla,
- Eksik ödenmiş vergiler dolayısıyla veya ilgili vergi kanunu gereğince tecil edilerek belirlenen şartların gerçekleşmesi halinde terkin edilecek vergilerin, söz konusu şartların sağlanamaması durumunda, kanunlarında öngörülen tecil süresinin bitiminden itibaren 15 gün içerisinde ödenmesi halinde, tahakkuk eden vergilerin süresi içerisinde ödenmiş olması şartı ihlal edilmiş sayılmayacaktır.

3- İkmalen ve resen vergi tarhı olmama şartı

- Yararlanan mükellef adına, son 3 yıl için resen veya ikmalen vergi tarhı olmaması gerekir.
- Tarhiyatın kesinleşmesi şartı yok.
- Uzlaşma, düzeltme veya yargı kararıyla tarhiyatlarda yapılan kısmi indirim yeterli değil. Ancak tamamen tarhiyat kaldırılırsa, o zaman şartların ihlal edilmediği kabul ediliyor.
- Tarhiyatın tutarı önemli değil. 1 TL tutarındaki bir tarhiyat neticesinde bile, 1 milyon TL vergi indirimi yok olabilir.
- Yargı kararıyla tarhiyat ortadan kaldırılrsa dahi, hak kaybı oluşabiliyor.
- Tebliğde «**kesinleşen**» yargı kararından söz ediliyor.
- Kesinleşme 3-4 yılı alabildiğine göre, ciddi hak kayıpları var.

301 sayılı Genel Tebliğdeki örnek

- (Ç) Ltd. Şti. adına Ağustos 2016 vergilendirme dönemi için katma değer vergisi yönünden 2018 yılında vergi inceleme raporu düzenlenmiş ve 120.000.- TL ikmalen KDV tarhiyatı yapılmıştır. Ancak, söz konusu tarhiyata karşı mükellef tarafından dava açılmıştır. Mahkeme tarhiyatı tamamen ortadan kaldırmıştır.
- Mahkeme kararının kesinleşme tarihi 13/4/2020 – Mükellef 2019 kurumlar beyannamesi için yararlanabiliyor.
- Mahkeme kararının kesinleşme tarihi 4/6/2020 – Mükellef 2019 kurumlar beyannamesi için yararlanamıyor. Çünkü kesinleşme beyanname tarihinden sonra oluşmuştur.

4- Vergi suçu işlenmemiş olması

- Son 5 yıl içinde Vergi Usul Kanununun kaçakçılık suçlarını düzenleyen 359 uncu maddesinde sayılan fiilleri işlediği tespit edilen mükellefler vergi indiriminden yararlanamayacaklardır.

Uyumlu Mükellef vergi indirimi diğer

- Ortaya çıkan vergi indirimi 1 tam yıl içinde vergi borçlarına mahsuben kullanılabilir.
- 2019 yılından oluşan vergi indirimleri için son mahsup tarihi 25/4/2021 (Koronavirüs nedeniyle 1 Haziran 2021 olarak dikkate alınması gerektiği ileri sürülebilir.)

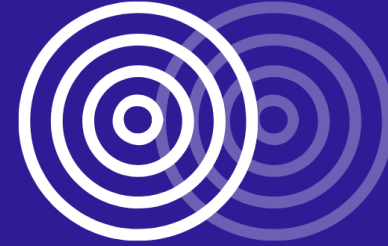
Vergi incelemelerine dikkat!

- İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yılda herhangi bir vergiye ilişkin beyanın gerçek durumu yansıtmadığının, indirimden yararlanıldıktan sonra tespiti üzerine, yapılan tarhiyatların kesinleşmesi halinde indirim uygulaması dolayısıyla ödenmeyen vergiler vergi ziyaı cezası uygulanmaksızın tarh edilir.
- Örneğin, Şirket 2017 yılı uyumlu mükellef vergi indiriminden yararlanmıştır. Ancak sonradan 2016 yılı incelenmiş ve KDV yönünden tarhiyat yapılmıştır. Vergi İnceleme Rapor tarihi 2018, kesinleşme tarihi 2020.
- Kesinleşme sonrasında, 2017 yılı vergi indirimi vergi ziyaı cezası ödenmeden tarh edilecektir.

Sabırla
dinlediđiniz
için
teřekkürler.

Dr. Celal elik

8 Haziran 2020



ECC DENETİM

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK
VERGİ DANIŞMANLIK